

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 18 december 2020
Betreft Aanbieden Actieprogramma en advies Future Affordable Sustainable
Therapies

Ons kenmerk
DGBI / 20303009

Bijlage(n)
2

Geachte Voorzitter,

Eerder informeerden we u over de impuls die de komst van het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) naar Nederland kan geven aan het Nederlandse Life Sciences & Health (LSH) ecosysteem.¹ Met deze brief bieden we u de rapporten aan van de ambassadeur van het Actieprogramma 'Nieuwe kansen voor Topsector Life Sciences & Health' (hierna: Actieprogramma) en de kwartiermakers van het Platform Future Affordable Sustainable Therapies (FAST).

Actieprogramma 'Nieuwe kansen voor Topsector LSH'

De Nederlandse LSH-sector heeft de potentie om verder uit te groeien tot een leidende sector in de wereld, specifiek op het terrein van farma en biotech. Het EMA kan als onderdeel van dit ecosysteem zorgen dat deze activiteiten meer zichtbaar worden en internationaal een podium krijgen. Dit kan leiden tot een toename in bedrijvigheid, waardoor zowel de patiënt, de maatschappij als geheel én de economie baat kunnen hebben bij de komst van dit belangrijke agentschap. Voor het realiseren van de EMA-kansen is samenwerking van alle partijen in de LSH-sector een essentiële voorwaarde. Om het gezamenlijk optrekken te stimuleren is het van belang coördinatie te voeren op activiteiten die reeds opgestart zijn of nog zullen starten. Mevrouw Clémence Ross-van Dorp werd op 1 januari 2020 benoemd als ambassadeur van het Actieprogramma en heeft afgelopen jaar het tot stand komen daarvan op zich genomen.

Belangrijk uitgangspunt voor het Actieprogramma was de samenwerking en synergie tussen de regionale LSH-clusters en het komen tot een beperkt aantal nationale sterktes als basis voor één Nederlandse propositie. Deze propositie kan het internationale visitekaartje van de Nederlandse LSH-sector zijn op basis waarvan bedrijven kunnen besluiten zich in Nederland te vestigen. Randvoorwaarden voor bedrijven om naar Nederland te komen of in Nederland te blijven zijn een sterk LSH-ecosysteem en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. In het Actieprogramma doet de ambassadeur voorstellen voor het versterken

¹ Kamerstuk 29 477 en 33 009, nrs. 540, 628 en 649

daarvan met als doel dat bedrijven op de lange termijn in de Nederlandse LSH-sector blijven investeren.

Platform Future Affordable Sustainable Therapies

De ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen en medische interventies is sterk in beweging door de opkomst van nieuwe behandelvormen (zoals bijvoorbeeld celtherapie en genterapie), *personalised medicine* en regeneratieve geneeskunde. *Cross-overs* tussen de geneesmiddelontwikkeling en medische technologie leiden tot nieuwe toepassingen. *Big data* en artificiële intelligentie zullen zorgen voor versnelling en nieuwe manieren van wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling van producten. De innovatieve ontwikkelingen die door verschillende departementen worden gefaciliteerd op het terrein van nieuwe geneesmiddelen en medische interventies zoals celtherapieën, regeneratieve geneeskunde en *personalised medicine* vragen om meer samenhang.

In hun advies geven de kwartiermakers aan dat er een geïntegreerde en gerichte aanpak nodig is om versneld betaalbare én innovatieve therapieën te ontwikkelen. Door onder andere meer samenhang aan te brengen in het versnipperde financieringslandschap wordt het innovatieproces sterker gestimuleerd en worden de administratieve lasten voor aanvraag en verantwoording verlaagd. Daarnaast geven de kwartiermakers aan dat dit ook vraagt om investeringen in geneesmiddelontwikkeling waarbij uitgaven voor geneesmiddelen in de toekomst kunnen worden beperkt en/of investeringen die revolverend kunnen zijn. Daarbij kunnen dan ook voorwaarden worden gesteld aan beschikbaarheid en betaalbaarheid. Dit betekent dat innovatie en betaalbaarheid meer dan nu hand-in-hand moeten gaan. Verder constateren zij dat voor een integrale aanpak van innovatieve therapieontwikkeling het van belang is om informatie op het gebied van therapieontwikkeling te ontsluiten en waar nodig actief verbindingen te leggen, actief te signaleren en adresseren van knelpunten (waaronder regulatoire barrières) in het gehele proces van therapieontwikkeling en vragen de kwartiermakers aandacht voor een gemeenschappelijke, goed ontsloten infrastructuur en onderwijs op het gebied van therapieontwikkeling, op het grensvlak tussen wetenschap en bedrijfsleven.

Tenslotte

In beide rapporten worden voorstellen gedaan om het Nederlandse Life Science & Health ecosysteem te versterken waardoor het kan uitgroeien tot een ecosysteem van wereldniveau. Daarnaast wordt ook duidelijk dat Nederland een leidende rol kan spelen als het gaat om de samenhang tussen innovatie en betaalbaarheid. Wij zijn positief over de richting die beide rapporten aangeven en zullen de komende maanden bezien aan welke voorstellen wij een vervolg kunnen gaan geven. Wij zullen ons inzetten om zo meerwaarde te creëren voor het bedrijfsleven, de wetenschap, en goede en betaalbare gezondheidszorg en bovenal de patiënt.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat bovengenoemde ontwikkelingen hieraan de benodigde impuls kunnen geven. In het eerste kwartaal van 2021 ontvangt u de kabinetsreactie op beide rapporten.

Ons kenmerk
DGBI / 20303009

Hoogachtend,

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken
en Klimaat

drs. T. van Ark
Minister voor Medische Zorg en
Sport